

Spoštovani in dragi pater provincial,
dragi bratje frančiškani in vsi, ki ste se danes tukaj zbrali!

Z veseljem sem prebral v spisu nekdanjega kostanjeviškega frančiškana patra Chiara Vascotta kroniko davnega praznika Svetih treh kraljev, ki se je odvijal točno pred dvesto leti, to je 6. januarja 1811. Tistega dne so se bratje frančiškani, pred dobrimi dvajsetimi leti poprej z odlokom cesarja Jožefa II izgnani s Svete Gore, lahko poslovali od ukinjenega minoritskega samostana na trgu Svetega Antona v Gorici, kjer so dobili začasno bivališče, in se v spremstvu velike množice goriških vernikov v procesiji napotili proti novemu domu na tem lepem griču, kjer smo v tem trenutku zbrani. Rekel bi, da takrat ni bilo v tem kotičku vse tako lepo, kot je danes. Nekdanji karmeličanski samostan na Kostanjevici, ki ga je francoski guverner tedanjih Ilirskih provinc poklonil frančiškanom, je že dalj časa, po »zaslugi« Jožefa II. sameval zapuščen in oropan, . A to novih prebivalcev bratov frančiškanov ni plašilo. Zavihali so si rokave in še in še popravljali in dograjevali ter kasneje tudi samostan docela dvignili iz ruševin prve svetovne vojne.

Z današnjo simbolično gesto si ne želimo le akademsko ali folklorno spomniti prihoda frančiškanov na Kostanjevico, marveč s pogledom srca ponavzočiti dvestoletno zgodbo frančiškanskega domovanja na tem goriškem griču. Pri tem nas nedvomno vznemirjajo nekatere preiskušnje, ki so slovensko kostanjeviško frančiškansko družino prizadele v času med dvema vojnama in tudi po drugi svetovni vojni. A prepričani smo, da je, hvala Bogu, v tej zgodovini veliko več svetlih točk in dogodkov kot pa senc. Le pomislimo, na primer, da je v teku 19. stoletja kostanjeviški samostan postal sedež višje državno priznane gimnazije, sedež višje bogoslovne šole, v kateri so poučevali imenitni učitelji, med katerimi je izstopal dobro znani slovenski jezikoslovec pater Stanislav Škrabec. V samostanu je dobila svoj prostor študijska knjižnica, katere starejši in dragocenejši fond sestavlja to, kar se je rešilo od svetogorske knjižnice. In če pomislimo na nam bližje povojne dogodke, ne pozabimo, da je v kostanjeviškem samostanu 16 let (1948-1964) domovala Apostolska administratura za ozemlje goriške nadškofije, ki je z novo meddržavno mejo pripadlo tedanji Jugoslaviji (1948-1964). Nastajajoče mesto Nova Gorica ni moglo dobiti lepšega prvega župnijskega sedeža, kot je Kostanjevica. Samostanska cerkev je postala župnijska cerkev Marijinega oznanjenja, trajno izročena slovenski provinci Manjših bratov. Tu se je pričela in razvila živa in mnogoplastna pastoralna dejavnost, ki je hvalevredno presegala zgolj župnijsko raven.

Danes smo tu predvsem, da se Bogu, od katerega vsak dober dar prihaja, prisrčno zahvalimo za vse dobrote in milosti, ki nam jih je v tem prijaznem svetišču izkazal zlasti s posredovanjem Vas, dragi bratje frančiškani. Zato Vam prisrčno voščim, da bi, kakor nam je naročal apostol Pavel v božičnem bogoslužju, s svojo frančiškansko karizmo še naprej razodevali goriškemu ljudstvu človekoljubnost Boga našega Odrešenika, ki nas je rešil ne zaradi del pravičnosti, marveč po svojem usmiljenju' da bi postali in se vedno bolj čutili dediči večnega življenja, v katero upamo (prim. Tit 3, 4-7).

Med Kostanjevico in hišo, v kateri prebivam, ni velike razdalje.. Tudi ko bi na to pozabil, bi me na bližino gotovo spomnili vaši zvonovi, ki jih rad poslušam. . Zlasti zgodnje jutranje zvonjenje čutim kot lepo voščilo in pozdrav za dan, ki se odpira, in ga Kostanjevica, ne glede na mejo, namenja Novi in Stari Gorici, da bi mogli vedno bolj izkusiti, da živeti na meji ni nikako prekletstvo, marveč da je lahko blagoslov.